
Protocol voorkomen en stoppen pestgedrag

Inhoud

1.	Wat is een pestprotocol?	3
2.	Waarom een pestprotocol?	4
3.	Het verschil tussen pesten en plagen	5
4.	Hoe pesten werkt	6
5.	Hoe kinderen pesten.....	7
6.	Voorwaarden.....	8
7.	Uitgangspunten	9
8.	Aanpak van ruzies en pestgedrag in drie stappen.....	10
9.	Consequenties.....	11
10.	De begeleiding.....	12
11.	Adviezen aan de ouders.....	14
12.	Vershil onderbouw – bovenbouw.....	15
13.	Digitaal pesten.....	16
	Bijlage 1.....	17
	Bijlage 2.....	18

1. Wat is een pestprotocol?

Pestprotocol: D.w.z. een verklaring van schoolbestuur, directie, leerkrachten, ouders en leerlingen waarin is vastgelegd dat men het pestprobleem op school volgens een bepaalde werkwijze aanpakt. Iedere school behoort deze werkwijze te beschrijven zodat alle partijen weten hoe er in zo'n geval gehandeld kan worden. Op onze school willen we het hieronder vermelde protocol toepassen. We zullen er met de kinderen over praten. Zij weten dan hoe zij met pesten kunnen omgaan.

Dit protocol treedt in werking op het moment dat de preventieve aanpak van de omgang met elkaar volgens de werkwijze 'The Leader in Me' niet meer afdoende is.

2. Waarom een pestprotocol?

Met dit pestprotocol willen we alle betrokkenen bij onze school laten zien dat:

- Alle kinderen zich op onze basisschool veilig mogen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen
- We door regels en afspraken zichtbaar te maken, het mogelijk maken dat kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aan kunnen spreken op deze regels en afspraken
- We door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, we alle kinderen in de gelegenheid stellen om met veel plezier naar school te gaan!

Pesten mag niet, daar is iedereen het over eens. Vanuit onze identiteit willen we er meer over zeggen. God heeft ons allemaal gemaakt en ons een eigen plaats gegeven. Pesten zegt dat jij die plaats niet mag hebben, dat jij er niet mag zijn. Daar willen wij tegen in het verweer komen.

- Curatief door actief pesten tegen te gaan en
- Preventief door tegelijk een goede sfeer te scheppen in onze school.

Op deze manier willen wij de kinderen laten ervaren wat het betekent dat God zegt dat zij er echt mogen zijn. Hierin willen wij iets van Gods liefde en zorg laten zien.

3. Het verschil tussen pesten en plagen

Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Pestgedrag vind je bij kinderen van alle leeftijden, in alle bevolkingsgroepen. Het is belangrijk oog te hebben voor het onderscheid tussen pesten en plagen.

- a. **Plagen** is vaak incidenteel, onbezonnen en spontaan negatief gedrag. M.a.w. het is eerder een onschuldige eenmalige activiteit waarbij humor een rol kan spelen. Het herhaaldelijk en langdurig karakter ontbreekt hier. Het plagen speelt zich af tussen twee (kinderen of groepen) min of meer gelijken.
- b. Wanneer een leerling echter **gepest** wordt, betekent dit dat hij continue het slachtoffer is van pesterijen. Wat hij ook doet, het is nooit goed. Het pesten speelt ook niet tussen twee gelijken, maar de onmacht van het slachtoffer staat tegenover de almacht van de pester.

Pesten kan en mag niet getolereerd worden.

Het pestprobleem draait niet alleen om de pester en het gepeste kind. Op de achtergrond is er een zwijgende groep kinderen bij betrokken. Zij vormen het publiek voor de pester, waaraan hij zijn succes afmeet. Er zijn echter ook kinderen die pesten afkeuren, maar zich er niet mee bemoeien. Verder zijn natuurlijk de ouders in het geding. Zij worden dagelijks geconfronteerd met een emotioneel geknakt kind of krijgen thuis stoere verhalen te horen.

En dan is er de leerkracht. Zij/hij heeft de groep - pesters en gepeste kinderen - elke dag in de klas en kan iets doen aan de veiligheid van alle kinderen die aan haar/hem zijn toevertrouwd. Niemand mag de ogen sluiten voor pestgedrag. Ouders, leerkrachten, leerlingen, directies en besturen moeten er samen iets aan doen. Niemand mag aan de kant blijven staan.

Leven

---

*Als een kind huilt,
is er dan iemand die weet wat erachter schuilt?
Als er hatelijke dingen worden gezegd,
zijn die dan soms niet echt?
Heeft er iemand gezegd dat angst niet zo mag zijn,
zoals die wordt gevoeld door een bedreigd konijn?
Is er eigenlijk iemand die weet,
wat de werkelijke betekenis is van leed?
Het leven is geen open boek,
naar antwoorden blijf je toch altijd op zoek.
Enkele dingen zullen echter altijd duidelijk zijn,
Één ervan is, pesten doet meer dan alleen maar pijn.*

(Cherokee)

4. Hoe pesten werkt

Bij pesten zijn drie rollen bij de kinderen te onderscheiden:

1. Er zijn kinderen die andere kinderen pesten,
2. Er zijn kinderen die gepest worden en
3. Er zijn kinderen die niet direct bij het pesten betrokken zijn.

Kinderen beginnen met pesten om allerlei redenen. Het kan zijn dat ze indruk willen maken op andere kinderen, het kan ook zijn dat ze niet weten hoe ze op een positieve manier contact kunnen leggen. Pesten kan beginnen als een spelletje, als iets dat leuk is om te doen. Het gepeste kind voelt zich erg ongemakkelijk door het pesten. Het lukt haar of hem niet om terug te plagen, een grapje te maken of onverschillig te blijven. Het kind reageert angstig en gaat soms huilen.

Het pestende kind merkt dat het succes heeft en dat smaakt naar meer. Bewonderd door andere kinderen gaat zij of hij door met uitschelden, afpakken of schoppen. Door het pesten versterkt het kind zijn of haar plaats in de klas of het vriendengroepje. Na een tijdje wordt het een gewoonte om het slachtoffer te pesten zodra de gelegenheid zich voordoet.

Meestal hebben de pestende kinderen niet in de gaten hoe afschuwelijk het pesten is voor het gepeste kind. Terwijl het gepeste kind vreselijk bang is voor de pauze of niet op straat durft te gaan, ziet de pester het nog steeds als een lolletje.

Ook kinderen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, spelen een rol. Doordat zij de gepeste kinderen niet steunen of de pester stoppen, kunnen de pesters vrijelijk hun gang gaan. Vaak versterken zij het succes van de pestende kinderen door op een afstandje toe te kijken en te lachen om wat er gebeurt.

Pesten heeft veel te maken met de verhoudingen binnen een groep. Daarom is het niet eenvoudig om er een eind aan te maken. Als de leerkracht schelden verbiedt, zoeken de kinderen andere manieren en andere momenten om te pesten.

Aanpakken van het pestprobleem betekent meer dan verbieden alleen. Kinderen moeten leren om met elkaar om te gaan zonder de ander wezenlijk te kwetsen. Volwassenen (leerkrachten, begeleiders van clubs, ouders) kunnen hen daarbij helpen, bijvoorbeeld door samen met de kinderen oplossingen te zoeken en door duidelijke grenzen te trekken.

De definitie van dit zondebok verschijnsel: “Het zondebok-fenomeen is vijandig gedrag tegen een onschuldige en hulpeloos slachtoffer, wanneer en omdat de eigenlijke bron van frustratie niet aanwezig is of om welke reden dan ook niet aangevallen kan worden”.

5. Hoe kinderen pesten

Met woorden:

- Vernederen: Hou jij onze handschoenen maar even vast, dat is toch het enige dat jij kunt.
- Schelden: Viezerik, vuurtoren, schele.
- Dreigen: Je vertelt het niet aan de meester, want dan pakken we je straks.
- Belachelijk maken, uitlachen.
- Kinderen niet bij hun eigen naam noemen maar altijd bij een bijnaam.
- Gemene briefjes schrijven.

Lichamelijk:

- Met wapens: messen, stokken.
- Krabben, bijten en haren trekken.
- Schoppen en slaan.
- Trekken aan kleding, duwen, sjoeren.

Door achtervolging enz.:

- Achterna lopen, opjagen.
- In de val laten lopen, klem zetten.
- Opsluiten.
- Opwachten na schooltijd.

Door uitsluiting:

- Doodzwijgen: niet reageren op wat het kind doet of zegt, niet tegen hem/haar praten.
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.

Door stelen of vernielen van bezittingen:

- Afpakken van kledingstukken en andere spullen.
- Beschadigen van spullen: kliederen op boeken, schoppen en gooien met een schoeltas, banden lek steken.

Door afpersing:

- Dwingen om geld of spullen af te geven.
- Dwingen om iets voor de pesters te doen: geld of snoep meenemen, een klus opknappen.

6. Voorwaarden

Pesten op school is een ingewikkeld probleem. Om het pesten effectief aan te pakken, moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerkrachten, ouders en leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende middengroep).
2. De school moet het pestprobleem voorkomen. Een preventieve aanpak bestaat onder meer uit de behandeling van het onderwerp met de leerlingen, waarna met hen regels worden vastgesteld. Dit gebeurt elk jaar in elke groep.
3. Als pesten desondanks toch optreedt, moeten leerkrachten dat kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen, toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak (curatief). (zie H8)
5. Weigert een school of een leerkracht het probleem aan te pakken, gebeurt dit op onjuiste wijze of heeft de aanpak geen resultaat, dan is inschakeling van een contactpersoon nodig. Deze dient, op verzoek van de ouder(s) van het gepeste kind, een klacht in bij de klachtencommissie, die het probleem onderzoekt en het bevoegd gezag adviseert over de te nemen maatregelen.

Deze vijf voorwaarden vormen de basis voor zes aanbevelingen om het pestprobleem op school aan te pakken.

7. Uitgangspunten

---

1. Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: je mag niet klikken. Klikken is alleen maar iets vertellen omdat je wilt dat de ander straf krijgt. Je **moet** het vertellen als er ruzie is/ geplaagd wordt en het niet lukt om het samen op te lossen.
NB: niet alleen bij jezelf maar ook bij anderen (betrokkenheid omstanders).
2. Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
3. Samenwerken zonder bemoeienissen: school en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben dus de verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten.
Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen.
Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen.

Elk jaar worden de ouders ingelicht over de groeps- en schoolregels.

Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met de ouders.

De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Op school maken we gebruik van de **stopmethode**. Dit houdt het volgende in:

Als je wilt dat een ander stopt met “iets” dat jij niet wilt, dan zeg je **Stop!** De ander moet direct stoppen!

Dit houdt in tot hier en niet verder. Het is dan ook overduidelijk wanneer iemand in overtreding is, dus door een stop heen gaat. Dit mag direct gemeld worden bij de leerkracht.

Soms is het niet goed hoorbaar, bv tijdens de pauze op een vol plein. Dan is het belangrijk dat ook het ‘halt’-gebaar erbij gegeven wordt. Dit voorkomt excuses als ‘ik heb het niet gehoord’.

8. Aanpak van ruzies en pestgedrag in drie stappen

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1, gewoonte 1

Er eerst zelf (en samen) uit te komen volgens de 'stopmethode'.

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) is hij of zij proactief (gewoonte 1) en legt het probleem voor aan de meester of juf. De leerkracht maakt vervolgens een afspraak met de leerlingen om er in een later stadium op terug te komen, waarbij gewoonte 5 toegepast wordt: eerst begrijpen, dan begrepen worden.

STAP 2, gewoonte 4, 5 en 6

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en stuurt aan om samen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken (denk win-win en creëer synergie).

Bij herhaling van pesterijen/ ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (Zie bij consequenties).

STAP 3, gewoonte 4, 5 en 6

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een stevig gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Algemeen geldt:

- Bij incidenten wordt er een notitie gemaakt in ParnasSys.
- De betreffende ouders worden door de leerkracht geïnformeerd over het voorval.
- Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Een kort verslag van dit gesprek met de gemaakte afspraken komt in een notitie in ParnasSys te staan van het betreffende kind, de kinderen.

9. Consequenties

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij haar/hem melden), en vervolgens leveren stap 1 tot en met 3 geen positief resultaat op voor de gepeste. De leerkracht heeft duidelijk stelling ingenomen.

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoe lang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag. De ouders worden door de leerkracht op de hoogte gebracht als er een voorval heeft plaatsgevonden.

Fase 1:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven
- een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem
- door gesprek: bewustwording voor wat dit pestgedrag met het andere kind doet
- afspraken maken over gedragsveranderingen
- het voorval + afspraken worden naar ouders gecommuniceerd
- inlichten Intern Begeleider wanneer fase 1 wordt uitgevoerd.

Fase 2:

- Meerdere pauzes binnen blijven en nablijven tot alle kinderen vertrokken zijn
- Inschakelen Intern Begeleider
- een (evaluatie)gesprek met de ouders naar aanleiding van de voorvallen en opstellen plan van aanpak met gedragsafspraken
- de medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken
- de naleving van afspraken komen elke dag in een kort gesprek met de leerling aan de orde (voor periode van aantal weken)
- een evaluatiegesprek met ouders én leerling naar aanleiding van de gemaakte afspraken uit het vorige gesprek. De Intern Begeleider is bij het gesprek aanwezig
- de school heeft alle activiteiten vastgelegd en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag wordt deskundige hulp ingeschakeld zoals de orthopedagoog, de gedragspecialist, de schoolarts/jeugdverpleegkundige van de GGD of schoolmaatschappelijk werk
- De Intern begeleider blijft betrokken en coördineert.

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school

- De directie wordt ingeschakeld en coördineert.

Fase 5:

- In extreme gevallen wordt een leerling geschorst of verwijderd worden.
- De directie initieert.

Hiervoor hanteren wij het Protocol Schorsing en verwijdering Noorderbasis

De inspectie en leerplichtambtenaar worden betrokken.

10. De begeleiding

De begeleiding geven we via een **drie-sporenbeleid** t.a.v. de kinderen:

1. Begeleiding van de gepeste leerling
2. Begeleiding van de pester
3. Begeleiding van de andere kinderen van de groep

1. Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling.
- Het gepeste kind niet overbeschermen. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.
- In overleg met de Intern Begeleider hulp inschakelen; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; orthopedagoog.

2. Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Straffen als het kind wel pest/ belonen als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? (Bijv. problematische thuissituatie, buiten gesloten

voelen, jaloezie, verveling, baas willen zijn (macht), voortdurend de competitie aan aan, in een niet passende rol worden gedrukt).

- In overleg met de Intern Begeleider hulp inschakelen; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; orthopedagoog.

3. Begeleiding van de andere leerlingen in de klas:

- De kinderen middels gesprekken bewust maken van de invloed die ze (kunnen) hebben ten aanzien van het gedrag van andere kinderen.
- De kinderen stimuleren om voor zichzelf op te komen
- De kinderen stimuleren om voor een ander op te komen
- De sterke kanten van de gepeste leerling benadrukken
- Samen spelen en samen werken met het gepeste kind stimuleren door bijvoorbeeld voor de pauze een buitenspeelplan te maken (wie speelt met wie, wat en waar)
- Kinderen aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor het behoud van een goede sfeer in de groep
- Herhalen van de school- en groepsregels
- Benadrukken dat kinderen verschillend mogen zijn.

Van groot belang bij bovengenoemde aanpak is het informeren en erbij betrekken van de ouders van de pester en de gepeste.

Indien nodig kan er een groepsouderavond worden georganiseerd. Dit gebeurt alleen als het probleem breder in de groep ligt en dus niet bij een 1 op 1 situatie. In deze situatie kan, na overleg met de ouders, het gebeuren dat de namen van de betrokken kinderen genoemd worden zodat iedereen weet over wie het gaat. Dit om raden te voorkomen.

11. Adviezen aan de ouders

De ouders van de gepeste kinderen:

- a. Houd de communicatie met uw kind open, blij in gesprek met uw kind.
- b. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- d. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van de pesters:

- a. Neem het probleem van uw kind serieus
- b. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- e. Besteed extra aandacht aan uw kind
- f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- g. Benoem het goede gedrag van uw kind en corrigeer ongewenst gedrag
- h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- c. Benoem goed gedrag en corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag .
- d. Geef zelf het goede voorbeeld
- e. Leer uw kind voor anderen op te komen
- f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen

12. Verschil onderbouw – bovenbouw

In de gehele school zijn er dezelfde afspraken en regels zodat er duidelijkheid is en iedereen weet waar zij of hij aan toe is. Er is dus sprake van een doorgaande en eenduidige lijn. Dit is nodig omdat de leerlingen dan goed weten waar ze aan toe zijn, ook wanneer ze naar een volgende klas gaan. Ook de stopmethode wordt door de hele school heen gebruikt, deze wordt in één van de eerste groepen geïntroduceerd en geldt ook voor de volgende leerjaren.

In de onderbouw wordt het respectvol omgaan met elkaar geïntroduceerd. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

*je mag niet klikken. Klikken is alleen maar iets vertellen omdat je wilt dat de ander straf krijgt. Je **moet** het vertellen als er ruzie is/ geplaagd wordt en het niet lukt om het samen op te lossen.*

Daarnaast leren we de kinderen om voor zichzelf op te komen en hun grenzen aan te geven en de grenzen van anderen te respecteren. We doen dit d.m.v. lessen sociale vaardigheden.

In de volgende leerjaren wordt hier steeds dieper op ingegaan. In de onderbouw hebben de leerlingen vaak hulp van de leerkracht nodig. In de bovenbouw hebben de leerlingen ook hulp van de leerkracht nodig wanneer er gepest wordt, maar ze proberen dit eerst zelf op te lossen. Ze moeten er eerst zelf goed over na denken voordat de leerkracht direct een oplossing voorstelt bijvoorbeeld.

In de bovenbouw heeft een leerling ook meer de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten dan in de onderbouw. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

De lessen sociale vaardigheden leggen nu meer de nadruk op het empathisch (inlevend) vermogen van de kinderen en hun verantwoordelijkheid naar anderen toe.

13. Digitaal pesten

Pesten in de werkelijke wereld is al vreselijk, bij digitaal pesten komt de pester ook nog eens de voorheen veilige omgeving binnen via computer of telefoon. Voor de pester is deze vorm van pesten veiliger. Hij of zij heeft minder kans op afkeuring van de groep of blijft anoniem. Daarom is het niet altijd mogelijk om een dader te achterhalen en zit er niets anders op dan het effect te minimaliseren.

Vormen van digitaal pesten

Schelden en anoniem bedreigen via social media.

Vervelende foto's van de gepeste op de website plaatsen of doorsturen via social media.

Wat doet de school aan preventie

- De leerkrachten zijn op de hoogte van de verschillende manieren waarop digitaal pesten plaatsvindt
- Jaarlijks wordt digitaal pesten aan de orde gesteld in de bovenbouwgroepen van de school. De gevolgen ervan worden bespreekbaar gemaakt. In de werkelijke wereld kun je zien hoe je opmerkingen vallen. Je kunt dan stoppen en eventueel excuses maken. Bij digitaal pesten kan de verzender de tekst als geintje bedoeld hebben, terwijl het bij de ontvanger keihard aankomt. Het is belangrijk om met kinderen te bespreken hoe ze een goede digitale burger worden. Zie www.mijnkindonline.nl
- De kinderen krijgen tips hoe digitaal pesten zoveel mogelijk te voorkomen.

Internet

Aan het begin van het schooljaar stelt de leerkracht samen met de leerling klassenregels op.

Hierin wordt het gebruik van internet opgenomen.

Door middel van gerichte opdrachten probeert de school te voorkomen dat kinderen op ongewenste sites en/of e-mailprogramma's terecht komen.

Ouders die niet willen dat foto's van hun kinderen op de website van de school worden geplaatst kunnen dit kenbaar maken. In de schoolgids staat deze mogelijkheid vermeld.

Op de website van de school worden kinderen alleen met hun voornaam vermeld.

Mobiele telefoon.

Binnen de school en op het terrein van de school is het gebruik van mobiele telefoons door de leerlingen niet toegestaan. Alleen met toestemming van de schoolleiding kan op deze regel in incidentele gevallen een uitzondering worden gemaakt.

Internet etiquette.

Zie bijlage nr. 2

Bijlage 1

Hieronder staat wat pesten, plagen en ruzie is

Pesten

- *gebeurt met opzet, veelal met voorbedachten rade;*
- *met de bedoeling iemand de kwetsen;*
- *gebeurt meer dan eens, systematisch;*
- *de pestkop voelt zich machtiger dan de gepeste;*
- *meestal een groep (pestkop, meelopers en supporters) tegen een geïsoleerd slachtoffer;*
- *een vaste structuur: de pestkoppen zijn meestal dezelfde, de gepesten ook;*
- *er kunnen erge gevolgen zijn voor de gepeste;*
- *de relatie tussen pestkop en gepeste herstelt traag en moeilijk nadien;*
- *de gepeste voelt dat hij/zij niet meer bij de groep hoort;*
- *de groep lijdt onder het onveilig gevoel als gevolg van het probleem.*

Plagen

- *gebeurt onbezonnen, spontaan;*
- *heeft geen kwade bijbedoelingen;*
- *duurt niet lang (onregelmatig);*
- *speelt zich af tussen 'gelijken';*
- *meestal is het verdraagbaar of plezierig ("Plagen is om kusjes vragen") maar het kan ook kwetsend overkomen;*
- *meestal één tegen één;*
- *nu eens plaagt de ene, dan weer de andere;*
- *de pijn (lichamelijk of geestelijk) is van korte duur;*
- *de relaties worden nadien onmiddellijk weer hervat;*
- *het geplaagde kind blijft volwaardig lid van de groep;*
- *de groep lijdt er niet onder.*

Ruzie

- *gebeurt meestal spontaan;*
- *meestal is de bedoeling het zoeken naar de oplossing van een probleem;*
- *kinderen zouden moeten leren ruziemaken (met elkaar in discussie treden);*
- *duurt meestal niet lang;*
- *kan zich best ook afspelen tussen 'gelijken';*
- *meestal worden meningen, met vaak hevige en emotionele argumenten op een hevige en emotionele wijze uitgelegd;*
- *meestal één tegen één;*
- *wisselende deelnemers aan het conflict;*

Internet-etiquette VOOR KINDEREN

Omdat het anoniem is, durven kinderen op Internet openhartiger te zijn dan in de klas. Zo kunnen ze hun twijfels en onzekerheden bespreken met zieleverwanten zonder er later op te worden afgerekend. Maar een kenmerk van Internet is ook dat het taalgebruik er makkelijk verhardt. Je hoeft immers niet bang te zijn dat je een klap krijgt. Daarom is het goed kinderen gedragsregels te leren: hoe gedraag je je op Internet?

- Als je iets niet zou doen IRL (in real life), doe het dan ook niet in cyberspace.
- Krijg je een berichtje? Schrijf of krabbel dan snel terug. Het is niet aardig om te lang te wachten. Heeft iemand een mooie foto toegevoegd, of is een vriend jarig? Plaats dan een complimentje of een felicitatie. Leuk om te krijgen, en het maakt je geliefd.
- Schrijf geen kwetsende of beledigende dingen, ook niet als grapje. Op Internet is het vaak moeilijk te zien hoe iets precies bedoeld is.
- Negeer pesterijen of schunnige opmerkingen. Vaak is het minder gemeen of persoonlijk bedoeld dan het overkomt. Ga niet terugschelden en post geen lompe berichten. Veel mensen lezen mee, het is slecht voor je imago en je kunt er last mee krijgen. Als je zelf wordt lastiggevalen, maak dan een scherm-afdruk als bewijs en ga naar een volwassene.
- Alles wat je op Internet publiceert, zoals foto's, blijft voor eeuwig terug te vinden. Ook als je denkt dat het weg is. Bedenk dus voor je iets online zet of je dat ook hardop op de markt zou willen uitschreeuwen. Is dat niet het geval? Post of tweet het dan niet.

Via deze link is de brochure over digitaal pesten te downloaden:
<http://mijnkindonline.nl/publicaties/brochures/brochure-digitaal-pesten-nieuwe-versie>
Deze kaart zou iedere leerkracht in de map moeten hebben:
http://www.apemanagement.nl/PDFfiles/Signaalkaart_Pesten_LR.pdf